

Utbyte mellan lantbrukarkvinnor från Sverige och Ecuador.

Grenverksmedlemmen Jorun Nilsen arbetade 2000 - 2002 som biståndsarbetare med fattiga lantbrukarkvinnor i Ecuador. Ett resultat av arbetet blev ett utbytesprojekt mellan lantbrukarkvinnor i Blekinge och Ecuador. Kvinnorna från Ecuador kom från organisationen FENOCIN, som motsvarar ungefär LRF. I Blekinge var Grenverket och LRF kvinnor parter. Själva utbytet skedde under hösten 2002 genom att sex kvinnor från Ecuador under tre veckor besökte Sverige och sex kvinnor från Sverige/Blekinge under tre veckor besökte Ecuador. Från Sverige deltog Eva Hansson, Britt-Marie Havby, Gertrud Ivarsson, Siv Johannesson, Britt-Marie Mattisson och Kerstin Mattisson. Från Ecuador deltog Ermelinda, Manuela, Mariana, Mercedes, Rosalva och Susana. Projektledare och tolkar var Roland Mattisson och Jorun Nilsen. I Sverige bodde kvinnorna hos de svenska deltagarna och fick därmed en närbild av svenskt familjeliv och hur livet ter sig i lantbruksmiljö. Kontakter knöts som består fortfarande. Deltagarna i utbytet fick minnen för livet.

Ecuadorkvinnornas besök hade två huvudsyften; att visa på kvinnligt ledarskap i praktiken och att ge inblickar i svenskt jord – och skogsbruk med fokus på miljöfrågor och ekologi.

Att visa på kvinnligt ledarskap började med möte med riksdagens andre vice talman Eva Zetterberg (v), som talar flytande spanska. Hon informerade om kvinnors ställning i Sverige. I Blekinge besökte vi landshövding Ingegerd Wärnersson som bjöd på klassisk svensk smörgåstårta. Vi träffade också lantbruksdirektören i Blekinge som var kvinna. Hon informerade om länsstyrelsens roll inom svenskt jordbruk. Lokal demokrati skildrades av kommunfullmäktiges ordförande i Karlskrona Birgitta Törnqvist (s). Maj – Lis Nilsson (s), ordförande i kulturnämnden i Karlskrona, informerade på ett kritiskt och levande sätt om kvinnors villkor i politiken och de patriarkala strukturer som kvinnor möter. Bland kvinnor som företagare kan nämnas kvinnorna bakom ”Grönsakerdirekt” och en stor tomatodling utanför Mörrum.

Att studera svenskt skogs - och jordbruk med fokus på miljö och ekologi var också viktigt. Efter gudstjänst i Fridlevstads kyrka bjöd Karin Mattsson på kyrkkaffe. Efter kaffet blev det marsch ut i Karins skog. Information om svenskt skogbruk, kravet på återplantering efter avverkning, produktion av ektimmer, skogens ekologi, demonstration av röjsåg m.m. av Karin Mattsson och Helene Reiter. Kravet på återplantering var något som gjorde intryck på ecuadorkvinnorna. MODER JORD är i Ecuador inte bara ett uttryck utan ett konkret begrepp. ”I Sverige är ni rädda om MODER JORD. Ni skyddar henne med skog och växter”.

Hos Pernilla Clemedtson fick vi lära oss om ekologisk köttproduktion. Ekologisk mjölkproduktion fick vi ta del av på lantbruksgymnasiet i Bräkne Hoby. Vi visste inte då att Ecuador låg långt fram när det gäller ekologisk matproduktion.

Flera informationskvällar hölls där ecuadorkvinnorna genom små teaterstycken illustrerade olika situationer från sina liv. Svenska företrädare från LRF och Vuxenskolan informerade om bondekooperationen och bildningsverksamhet på landsbygden.

Ett besök på en vårdcentral och hos kvinnojouren i Karlskrona hörde också till programmet. Senare samma höst deltog de svenska deltagarna i ett motsvarande tre veckors program i Ecuador. Vi kom hem fullmatade med nya erfarenheter och kunskaper, som lever med oss än idag.

Under åren har vi fått information om hur "våra kvinnor" har det. Två av dem har fått viktiga förtroendeuppdrag på central nivå inom sin organisation. En har avlagt examen vid universitet.

Femton år senare besökte vi Ecuador. Vi hade förmånen att träffa fem av de kvinnor som deltog i utbytet. Tydligt är att kvinnorna har större inflytande över sin livssituation nu än för tjugo år sen. Det finns en annan mentalitet. Då var analfabetismen utbredd. Nu utbildar de sig genom de olika vuxenutbildningar som finns. De driver marsvinsrestaurang, säljer sina produkter dels på torget i en närbelägen stad, dels på en bussterminal i Quito. Vi är övertygade om att utbytet med Sverige har haft stor betydelse. Hur stor är naturligtvis omöjligt att säga. Landskapet, vi befinner oss i Anderna ca 3000 meter över havet, var också mycket förändrat med omfattande skogsplantering. Därmed hade den tidigare förödande erosionen bromsats, och blåsten var inte lika påträngande.

Anekdoter.

Vi presenterade oss flera gånger. En av de svenska deltagarna var mjölkbonde och hade femtio kor, inte en särskilt stor besättning i Sverige. Förvånade reaktioner från Ecuadorianer. Femtio kor är en mycket stor besättning där.

"Las bolitas blancas" (de vita bollarna) d v.s. rundbalarna som fanns lite varstans i jordbrukslandskapet, väckte många frågor. Vi förklarade flera gånger att de utgjorde vinterfoder till husdjuren. Vid besöket i ladugården på lantbruksgymnasiet stod en ko uppbunden. Först då förstod kvinnorna att i Sverige måste foder lagras för vinterns behov.

Av en tillfällighet såg vi gayparaden i Stockholm. Det var bl.a. "homosexuella poliser" i full uniform och "stolta föräldrar till bögar och flator". Stora ögon från kvinnorna. Homosexualitet blev ett diskussionsämne. "I Ecuador finns inga homosexuella, och i vart fall inte hos oss ursprungsfolk", slog kvinnorna fast. Vi promenerade i centrala Stockholm, kvinnorna i sina traditionella kläder, något som latinamerikaner såg direkt. De kom fram och ville prata. En del av dem var homosexuella som på grund av detta inte kunde leva i sina hemländer, utan hade flyttat till Sverige. Efter diverse diskussioner på temat kom de fram till att homosexuella inte är farliga och fungerar ungefär som vi.

Vi var på en vanlig, svensk gudstjänst. Prästen var kvinna. Hon var gift och hade fyra barn. Stora och många diskussioner. Ecuador är katolskt med bara manliga präster. De förväntas leva i celibat, vilket inte hindrar att prästerna ibland har barn.

En kväll var det mjölkning hos Gertrud o Pelle Ivarsson. Femtio i två mjölkgruppar. Då visade kvinnorna vilken stor vana de hade vid djur, hur de naturligt handskades med törstiga kalvar och hur lätt de lärde sig att hantera mjölkmaskinerna.

Roland har en dotter som vid kvinnornas besök var 26 år. Hon var inte gift men väl sambo sedan flera år med sin pojkvän. En av kvinnorna, Rosalva, förmanade Roland och sa ”Du som pappa måste säga ifrån. Antingen får de gifta sig eller får din dotter flytta hem till er föräldrar.” Senare fick vi reda på att under Rosalvas vistelse i Sverige hade hennes dotter ”rymt” till sin pojkvän. Ungdomars kärlek är inte lätt att tygla.

Diskmaskin var inget kvinnorna kände till. En av dem diskade, ställde in den rena disken i diskmaskinen så att den skulle torka.